

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4213/2566

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 มาตรา 4, พ.ร.บ.วิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2502 มาตรา 4, พ.ร.บ.จึงไม่ใช้หน่วยงานของรัฐตามความหมายของ มาตรา 4, พ.ร.บ.จัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. 2522 มาตรา 9, ป.วิ.พ. มาตรา 243, พ.ร.บ.จัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. 2522 มาตรา 57/1

ย่อ / หลักกฎหมาย

พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539 มาตรา 4 ให้คำจำกัดความของคำว่า "หน่วยงานของรัฐ" หมายความว่า "กระทรวง ทบวง กรม หรือ ... และรัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา และ..." โจทก์จัดตั้งขึ้นตาม พ.ร.บ.ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2545 โดยมาตรา 5 บัญญัติว่า ให้จัดตั้งธนาคารขึ้นเรียกว่า "ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย" และให้ธนาคารเป็นนิติบุคคล และมาตรา 7 กำหนดทุนเรือนหุ้นของธนาคารไว้หนึ่งพันล้านบาท โดยให้ธนาคารขายหุ้นให้แก่กระทรวงการคลัง หรือบุคคลอื่น โดยให้กระทรวงการคลังซื้อหุ้นของธนาคารได้ตามจำนวนที่เห็นสมควร แต่จะต้องไม่เกินร้อยละสี่สิบเก้าของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด เห็นได้ว่า พ.ร.บ.ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2545 มีจุดมุ่งหมายให้โจทก์เป็นนิติบุคคล แต่ไม่ได้มีจุดมุ่งหมายให้โจทก์มีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจเพราะกระทรวงการคลังซื้อหุ้นของโจทก์ได้ไม่เกินร้อยละ 49 แม้ต่อมากระทรวงการคลัง ธนาคาร ม. และธนาคาร ก. เข้าถือหุ้นของโจทก์รวมกันเกินกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดหรืออีกนัยหนึ่งโจทก์มีส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจมีทุนรวมอยู่ด้วยเกินร้อยละห้าสิบ ซึ่งส่งผลทำให้โจทก์มีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจตามคำจำกัดความของคำว่ารัฐวิสาหกิจตาม พ.ร.บ.วิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2502 มาตรา 4 แต่ความเป็นรัฐวิสาหกิจของโจทก์มิได้เป็นมาตั้งแต่วาระแรกที่ พ.ร.บ.ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2545 ใช้บังคับ โจทก์เพิ่งเปลี่ยนสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจในภายหลังเพราะมีการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนผู้ถือหุ้น โจทก์จึงไม่ได้เป็นรัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติ จึงไม่ใช้หน่วยงานของรัฐตามความหมายของมาตรา 4 แห่ง พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

คำพิพากษา

คดีนี้โจทก์ฟ้องว่า การที่ลูกค้ารายบริษัท ด. ทำคำขอสินเชื่อสำหรับใช้ในโครงการวงเงิน 650,000,000 บาท ต่อคณะกรรมการบริหารของโจทก์ จำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ซึ่งมีหน้าที่ร่วมกันจัดทำเอกสารและเสนอข้อมูลเพื่อขออนุมัติสินเชื่อตามระเบียบปฏิบัติงานด้านสินเชื่อของโจทก์ ไม่ให้ความสำคัญต่อประเด็นที่ฝ่ายโครงการสินเชื่อแจ้งความเสี่ยงว่าที่ตั้งโครงการอยู่ในเขตที่กำหนดให้ใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์ป่าไม้และใบอนุญาตก่อสร้างอยู่ระหว่างดำเนินการยังไม่แน่ชัดว่าลูกค้าจะได้รับใบอนุญาตก่อสร้างหรือไม่ และเร่งรีบเสนอขออนุมัติคณะกรรมการบริหารให้อนุมัติและเบิกใช้สินเชื่อค่าที่ดิน 430,000,000 บาท ให้ลูกค้าไปก่อน และจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ยังยินยอมให้ลูกค้าเบิกถอนสินเชื่อเพื่อการก่อสร้างและสาธารณูปโภคอีก 16,695,947.66 บาท ทั้งที่ยังไม่มีข้อยุติเรื่องการได้รับใบอนุญาตก่อสร้าง เป็นการไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนและระเบียบปฏิบัติของโจทก์และประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย อันเป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความ

ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง และผิดสัญญาจ้าง ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย ซึ่งเป็นกรณีที่ โจทก์ฟ้องจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ให้ชดเชยค่าเสียหายอันเนื่องมาจากทั้งมูลผิดสัญญาจ้างแรงงานและมูล ละเมิด โจทก์ย่อมมีอำนาจฟ้อง กรณีโจทก์โอนสิทธิทรัพย์สินของลูกค้ายรายบริษัท ด. ให้แก่บริษัทบริหาร สิทธิทรัพย์ ธนาคร อ. ก่อนฟ้องคดีนี้แล้ว แม้โจทก์ขายสิทธิเรียกร้องของลูกค้าย รายดังกล่าวไปก่อนฟ้องคดีนี้ก็ส่งผลทำให้โจทก์สิ้นสิทธิเรียกร้องจากลูกค้ายรายดังกล่าวตามมูลหนี้ ผิดสัญญาให้สินเชื่อนั้น แต่โจทก์ยังคงได้รับความเสียหายจากการผิดสัญญาจ้างแรงงานและ ละเมิดของจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 อยู่ แม้โจทก์มีคำขอบังคับให้จำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ชำระค่าเสียหายเท่ากับ จำนวนหนี้สินเชื่อของลูกค้ายหักออกด้วยจำนวนเงินที่โจทก์ขายสิทธิทรัพย์สินของลูกค้ายนั้นก็เป็นเรื่อง การคำนวณค่าเสียหายของโจทก์ ซึ่งต้องพิจารณาในประเด็นว่าโจทก์ได้รับความเสียหายหรือไม่ เพียงใด ส่วนภายหลังบริษัทบริหารสิทธิทรัพย์ ธนาคร อ. จะได้รับชำระหนี้จากลูกค้ายรายดังกล่าว หรือนั้นเป็นเรื่องระหว่างบริษัทกับลูกค้ายรายดังกล่าว เมื่อโจทก์คงมีสิทธิเรียกร้องได้ตามสัญญา จ้างแรงงานและมูลละเมิด โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยทั้ง เก้าร่วมกันชำระเงิน 397,854,416.24 บาท พร้อมค่าชดเชยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงิน ดังกล่าว นับแต่วันโอนสิทธิทรัพย์สินเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ จำเลยทั้งเก้าให้การขอให้ ยกฟ้อง ระหว่างการพิจารณา ศาลแรงงานกลางเห็นว่า กรณีมีปัญหาว่าคดีนี้อยู่ในอำนาจพิจารณา พิพากษาของศาลแรงงานหรือไม่ จึงส่งสำนวนให้ประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษวินิจฉัยตาม พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. 2522 มาตรา 9 วรรคสอง ประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษวินิจฉัยว่า คดีระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 อยู่ในอำนาจ พิจารณาพิพากษาของศาลแรงงาน แต่คดีระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ 6 ถึงที่ 9 ไม่อยู่ในอำนาจ พิจารณาพิพากษาของศาลแรงงาน ศาลแรงงานกลางพิพากษายกฟ้อง โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ คดีชำนาญพิเศษแผนกคดีแรงงานพิพากษายืน โจทก์ฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกา แผนกคดีแรงงานวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงตามที่คู่ความไม่ได้แย้งกันและที่ศาลแรงงานกลางรับฟังเป็น ยุติว่า โจทก์มีฐานะเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2545 มีวัตถุประสงค์เพื่อประกอบธุรกิจทางการเงินที่ไม่ผูกพันกับดอกเบี้ย และเป็นรัฐวิสาหกิจ โดยมี ผู้จัดการเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างของธนาคาร และเป็นผู้แทนของธนาคารในกิจการ ที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอกตามมาตรา 28 วรรคหนึ่ง และวรรคสอง จำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 เคยเป็นลูกจ้าง โจทก์ ส่วนจำเลยที่ 5 เป็นลูกจ้างโจทก์ถึงปัจจุบัน ขณะเกิดเหตุ จำเลยที่ 1 ทำงานตำแหน่งรอง กรรมการผู้จัดการอาวุโส สายงานธุรกิจขนาดใหญ่ มีหน้าที่ควบคุมดูแลกำกับกับการปฏิบัติงานของ กลุ่มงานสินเชื่อธุรกิจขนาดใหญ่ จำเลยที่ 2 ทำงานตำแหน่งผู้อำนวยการ จำเลยที่ 3 ทำงาน ตำแหน่งรองผู้อำนวยการ จำเลยที่ 4 ทำงานตำแหน่งเจ้าหน้าที่อาวุโส และจำเลยที่ 5 ทำงาน ตำแหน่งผู้ช่วยผู้อำนวยการ จำเลยที่ 2 ถึงที่ 5 ทำงานในฝ่ายธุรกิจสัมพันธ์ 1 ซึ่งได้รับมอบหมายให้ ร่วมกันทำหน้าที่พิจารณาคำขอสินเชื่อของลูกค้าย มีหน้าที่รับผิดชอบร่วมกันจัดทำเอกสารและเสนอ ข้อมูลเพื่อขออนุมัติสินเชื่อรายบริษัท ด. ซึ่งประกอบธุรกิจโรงแรม ต่อที่ประชุมคณะกรรมการ บริหารของโจทก์ ครั้งที่ 30/2553 เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2553 เป็นเงินทั้งสิ้น 650,000,000 บาท โดยไม่มีข้อยุติเรื่องการได้รับใบอนุญาตก่อสร้างเพื่อให้คณะกรรมการบริหารนำมาใช้เป็นข้อมูล ประกอบการพิจารณาอนุมัติวงเงินสินเชื่อ ต่อมาบริษัทดังกล่าวผิมนัดไม่ชำระหนี้แก่โจทก์ โจทก์มี คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดแก่จำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 และโอน สิทธิทรัพย์ตามสัญญาให้แก่บริษัทบริหารสิทธิทรัพย์ ธนาคร อ. ตามสัญญาโอนสิทธิทรัพย์ ลงวันที่ 29

มิถุนายน 2560 แล้ววินิจฉัยว่า ฟ้องโจทก์ไม่เคลือบคลุมและไม่ขาดอายุความ การที่โจทก์ฟ้องขอให้
บังคับจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ชดใช้ค่าเสียหายซึ่งเกิดจากการทำงานให้สินเชื่อของลูกค้ารายบริษัท ด.
ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง โดยค่าเสียหายของโจทก์มีจำนวนเท่ากับจำนวนหนี้
ทั้งหมดของลูกค้าหักทอนกับมูลค่าสินทรัพย์ที่โอนไปนั้นเป็นการใช้สิทธิเรียกร้องในหนี้ที่มีส่วน
เกี่ยวพันกันกับหนี้ตามสัญญาให้สินเชื่อบetween โจทก์กับลูกค้ารายดังกล่าว แต่โจทก์โอนสิทธิและ
หน้าที่ของโจทก์แก่บริษัทดังกล่าวก่อนฟ้องแล้ว โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5
ศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์วินิจฉัยว่า คำฟ้องของโจทก์เป็นเรื่องที่โจทก์ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐ
ฟ้องจำเลยซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ตามความหมายของมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทาง
ละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ให้รับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา 10 วรรคหนึ่ง
ประกอบมาตรา 8 แม้โจทก์บรรยายฟ้องว่าการกระทำของจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 เป็นทั้งมูลสัญญาและ
ละเมิดทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่โจทก์ แต่ความเสียหายทั้งมูล
สัญญาและมูลละเมิดเป็นจำนวนเดียวกัน จำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ต้องรับผิดต่อโจทก์ตามฟ้องหรือไม่ จึง
ต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ประกอบ
ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของ
เจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 โดยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าว ข้อ 8 และ ข้อ 17 วรรคหนึ่ง
วรรคสอง และวรรคสี่ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการตามขั้นตอนเสียก่อน จึงจะมีสิทธิ
ดำเนินการในศาลได้ แต่เมื่อคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดเสนอรายงานสรุป
ผลการพิจารณาพร้อมความเห็นต่อกรรมการและรักษาการผู้จัดการของโจทก์ว่าจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5
ต้องร่วมรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทน 436,649,383.52 บาท ผู้จัดการของโจทก์จะต้องวินิจฉัย
สั่งการว่ามีผู้รับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือไม่ และเป็นจำนวนเท่าใด และรับส่งสำนวนการสอบ
ข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดภายในเจ็ดวันนับแต่วันวินิจฉัยสั่งการให้กระทรวงการคลังเพื่อ
ตรวจสอบต่อไป เว้นแต่เป็นเรื่องที่กระทรวงการคลังประกาศกำหนดว่าไม่ต้องรายงานให้
กระทรวงการคลังตรวจสอบ ซึ่งหากเข้าข้อยกเว้นไม่ต้องรายงานดังกล่าวก็ต้องรีบออกคำสั่งให้
จำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ชำระค่าสินไหมทดแทนแก่โจทก์ แต่ปรากฏว่าผู้จัดการของโจทก์วินิจฉัยสั่งการ
สรุปความเห็นในรายงานการประชุมคณะกรรมการโจทก์ ครั้งที่ 11/2561 ว่า มอบหมายให้
ฝ่ายจัดการไปดำเนินการตามระเบียบของธนาคารต่อไป โดยมีได้วินิจฉัยสั่งการว่ามีผู้รับผิดชอบชด
ใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือไม่ และเป็นจำนวนเท่าใด ทั้งไม่ปรากฏว่าโจทก์ได้ส่งสำนวนการสอบ
ข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดให้กระทรวงการคลังเพื่อตรวจสอบต่อไปหรือไม่ อย่างไร ซึ่งหาก
เข้าข้อยกเว้นไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ โจทก์ได้ออกคำสั่งสั่งให้จำเลยที่ 1 ถึงที่
5 ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่โจทก์หรือไม่ แม้โจทก์จะโอนสินทรัพย์ลูกหนี้รายนี้ไปแล้วก็ตาม แต่
โจทก์ก็อ้างว่ายังมีหนี้ที่เหลือซึ่งจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ยังต้องรับผิดต่อโจทก์อยู่ จึงเป็นกรณีที่โจทก์มิได้
ดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายอันเป็นสาระสำคัญ จึงไม่มีสิทธิฟ้องคดีนี้ มีปัญหาต้องวินิจฉัย
ตามฎีกาของโจทก์ว่า โจทก์มีอำนาจฟ้องหรือไม่ เห็นว่า พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของ
เจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 มาตรา 4 ให้คำจำกัดความของคำว่า "หน่วยงานของรัฐ" หมายความว่า
"กระทรวง ทบวง กรม หรือ ... และรัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา
และ..." โจทก์จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2545 โดยมาตรา
5 บัญญัติว่า ให้จัดตั้งธนาคารขึ้นเรียกว่า "ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย" และให้ธนาคารเป็น
นิติบุคคล และมาตรา 7 กำหนดทุนเรือนหุ้นของธนาคารไว้หนึ่งพันล้านบาท โดยให้ธนาคารขายหุ้น

ให้แก่กระทรวงการคลัง หรือบุคคลอื่น โดยให้กระทรวงการคลังซื้อหุ้นของธนาคารได้ตามจำนวนที่เห็นสมควร แต่จะต้องไม่เกินร้อยละสี่สิบเก้าของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด เห็นได้ว่าพระราชบัญญัติธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2545 มีจุดมุ่งหมายให้โจทก์เป็นนิติบุคคล แต่ไม่ได้มีจุดมุ่งหมายให้โจทก์มีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจเพราะกระทรวงการคลังซื้อหุ้นของโจทก์ได้ไม่เกินร้อยละ 49 แม้ต่อมากระทรวงการคลัง ธนาคาร ม. และธนาคาร ก. เข้าถือหุ้นของโจทก์รวมกันเกินกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดหรืออีกนัยหนึ่งโจทก์มีส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจมีทุนรวมอยู่ด้วยเกินร้อยละห้าสิบ ซึ่งส่งผลทำให้โจทก์มีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจตามคำจำกัดความของคำว่ารัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2502 มาตรา 4 แต่ความเป็นรัฐวิสาหกิจของโจทก์มิได้เป็นมาตั้งแต่วาระแรกที่พระราชบัญญัติธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2545 ใช้บังคับ โจทก์เพิ่งเปลี่ยนสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจในภายหลังเพราะมีการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนผู้ถือหุ้น โจทก์จึงไม่ได้เป็นรัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติ จึงไม่ใช่หน่วยงานของรัฐตามความหมายของมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ประกอบกับคดีนี้โจทก์ฟ้องว่า การที่ลูกค้ารายบริษัท ด. ทำคำขอสินเชื่อสำหรับใช้ในโครงการวงเงิน 650,000,000 บาท ต่อคณะกรรมการบริหารของโจทก์ จำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ซึ่งมีหน้าที่ร่วมกันจัดทำเอกสารและเสนอข้อมูลเพื่อขออนุมัติสินเชื่อตามระเบียบปฏิบัติงานด้านสินเชื่อของโจทก์ ไม่ให้ความสำคัญต่อประเด็นที่ฝ่ายโครงการสินเชื่อแจ้งความเสี่ยงว่าที่ตั้งโครงการอยู่ในเขตที่กำหนดให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินประเภทอนุรักษ์ป่าไม้และใบอนุญาตก่อสร้างอยู่ระหว่างดำเนินการ ยังไม่แน่ชัดว่าลูกค้าจะได้รับใบอนุญาตก่อสร้างหรือไม่ และเร่งรีบเสนอขออนุมัติคณะกรรมการบริหารให้อนุมัติและเบิกใช้สินเชื่อค่าที่ดิน 430,000,000 บาท ให้ลูกค้าไปก่อน และจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ยังยินยอมให้ลูกค้าเบิกถอนสินเชื่อเพื่อการก่อสร้างและสาธารณูปโภคอีก 16,695,947.66 บาท ทั้งที่ยังไม่มีข้อยุติเรื่องการได้รับใบอนุญาตก่อสร้าง เป็นการไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนและระเบียบปฏิบัติของโจทก์และประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย อันเป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง และผิดสัญญาจ้าง ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย ซึ่งเป็นกรณีที่โจทก์ฟ้องจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ให้ชดเชยค่าเสียหายอันเนื่องมาจากทั้งมูลผิดสัญญาจ้างแรงงานและมูลละเมิด โจทก์ย่อมมีอำนาจฟ้อง ที่ศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์วินิจฉัยว่าโจทก์เป็นหน่วยงานของรัฐตามกฎหมายดังกล่าวแล้วไม่ดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ก่อนฟ้องคดี โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องมานั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาของโจทก์ฟังขึ้น ส่วนปัญหาตามอุทธรณ์ของโจทก์ว่ากรณีโจทก์โอนสินทรัพย์ของลูกค้ารายบริษัท ด. ให้แก่บริษัทบริหารสินทรัพย์ ธนาคาร อ. ก่อนฟ้องคดีนี้แล้ว โจทก์จะมีอำนาจฟ้องหรือไม่นั้น เห็นว่า ศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์ยังไม่ได้อธิบาย แต่คดีขึ้นสู่การพิจารณาของศาลฎีกาและข้อเท็จจริงเพียงพอแก่การวินิจฉัยแล้ว เพื่อให้คดีไม่ล่าช้า เห็นสมควรวินิจฉัยโดยไม่ย้อนสำนวนให้ศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิจารณาก่อน เห็นว่า แม้โจทก์ขายสินทรัพย์ซึ่งรวมถึงสิทธิเรียกร้องของลูกค้ารายดังกล่าวไปก่อนฟ้องคดีนี้ก็ส่งผลทำให้โจทก์สิ้นสิทธิเรียกร้องจากลูกค้ารายดังกล่าวตามมูลหนี้ผิดสัญญาให้สินเชื่อเท่านั้น แต่โจทก์ยังคงได้รับความเสียหายจากการผิดสัญญาจ้างแรงงานและละเมิดของจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 อยู่ แม้โจทก์มีคำขอบังคับให้จำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ชำระค่าเสียหายเท่ากับจำนวนหนี้สินเชื่อของลูกค้าหักออกด้วยจำนวนเงินที่โจทก์ขายสินทรัพย์ของลูกค้าอันก็เป็นเรื่องการคำนวณค่าเสียหายของโจทก์ ซึ่งต้องพิจารณาในประเด็นว่าโจทก์ได้รับความเสียหายหรือไม่เพียงใด ส่วนภายหลังบริษัทบริหารสินทรัพย์ ธนาคาร อ. จะได้รับชำระหนี้จากลูกค้ารายดังกล่าว

หรือไม่นั้นเป็นเรื่องระหว่างบริษัทกับลูกค้ายกตัวอย่าง เมื่อโจทก์คงมีสิทธิเรียกร้องได้ตามสัญญาจ้างแรงงานและมูลละเมิด โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ที่ศาลแรงงานกลางวินิจฉัยว่า โจทก์ขอให้บังคับจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 รับผิดชอบในความเสียหายที่โจทก์ได้รับซึ่งเกิดจากการทำงานให้สินเชื่อลูกค้าที่โอนสิทธิไปถือว่าเป็นการใช้สิทธิเรียกร้องให้จำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ต้องรับผิดชอบหรือเพื่อลูกหนี้ตามสัญญาให้สินเชื่อตามความหมายของลูกหนี้และสินทรัพย์ในสัญญาโอนทรัพย์สินแล้ว ฟังได้ว่าสิทธิและหน้าที่ของโจทก์โอนไปเป็นของบริษัทบริหารสินทรัพย์ธนาคาร อ. นับแต่วันที่มีการโอนไป ซึ่งเป็นวันก่อนโจทก์ฟ้องคดีนี้ โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้อง นั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย อุทธรณ์ของโจทก์ฟังขึ้น เมื่อคดียังมีประเด็นข้อพิพาทอื่นที่ว่า จำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ผิดสัญญาจ้างโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงอันเป็นการละเมิดต่อโจทก์หรือไม่ กับที่ว่า จำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์หรือไม่ เพียงใด ที่ศาลแรงงานกลางยังไม่ได้วินิจฉัย สมควรย้อนสำนวนให้ศาลแรงงานกลางพิจารณาวินิจฉัยเสียใหม่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 243 (2) และมาตรา 252 ประกอบพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. 2522 มาตรา 57/1 วรรคสอง พิพากษายกคำพิพากษาศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษและยกคำพิพากษาศาลแรงงานกลางในส่วนที่ให้ยกฟ้องโจทก์ด้วยเหตุที่ว่าสิทธิและหน้าที่ของโจทก์โอนไปเป็นของบริษัทบริหารสินทรัพย์ ธนาคาร อ. ก่อนฟ้องคดีนี้ ให้ย้อนสำนวนไปให้ศาลแรงงานกลางวินิจฉัยประเด็นข้อพิพาทที่ยังไม่ได้วินิจฉัย แล้วพิพากษาใหม่ตามรูปคดี ดูฉบับย่อฎีกาตัดสินเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมายคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4213/2566 ธนาคาร อ. โจทก์นาย พ. กับพวกจำเลย พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539 ม. 4 พ.ร.บ.แรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ.2543 พ.ร.บ.วิธีการงบประมาณ พ.ศ.2502 ม. 4 พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539 มาตรา 4 ให้คำจำกัดความของคำว่า "หน่วยงานของรัฐ" หมายความว่า "กระทรวง ทบวง กรม หรือ ... และรัฐวิสาหกิจที่สร้างขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา และ..." โจทก์จัดตั้งขึ้นตาม พ.ร.บ.ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2545 โดยมาตรา 5 บัญญัติว่า ให้จัดตั้งธนาคารขึ้นเรียกว่า "ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย" และให้ธนาคารเป็นนิติบุคคล และมาตรา 7 กำหนดทุนเรือนหุ้นของธนาคารไว้หนึ่งพันล้านบาท โดยให้ธนาคารขายหุ้นให้แก่กระทรวงการคลัง หรือบุคคลอื่น โดยให้กระทรวงการคลังซื้อหุ้นของธนาคารได้ตามจำนวนที่เห็นสมควร แต่จะต้องไม่เกินร้อยละสี่สิบเก้าของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด เห็นได้ว่า พ.ร.บ.ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2545 มีจุดมุ่งหมายให้โจทก์เป็นนิติบุคคล แต่ไม่ได้มีจุดมุ่งหมายให้โจทก์มีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจเพราะกระทรวงการคลังซื้อหุ้นของโจทก์ได้ไม่เกินร้อยละ 49 แม้ต่อมากระทรวงการคลัง ธนาคาร ม. และธนาคาร ก. เข้าถือหุ้นของโจทก์รวมกันเกินกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดหรืออีกนัยหนึ่งโจทก์มีส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจมีทุนรวมอยู่ด้วยเกินร้อยละห้าสิบ ซึ่งส่งผลทำให้โจทก์มีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจตามคำจำกัดความของคำว่ารัฐวิสาหกิจตาม พ.ร.บ.วิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2502 มาตรา 4 แต่ความเป็นรัฐวิสาหกิจของโจทก์มิได้เป็นมาตั้งแต่วาระแรกที่ พ.ร.บ.ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2545 ใช้บังคับ โจทก์เพิ่งเปลี่ยนสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจในภายหลังเพราะมีการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนผู้ถือหุ้น โจทก์จึงไม่ได้เป็นรัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติ จึงไม่ใช่หน่วยงานของรัฐตามความหมายของมาตรา 4 แห่ง พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 คดีนี้โจทก์ฟ้องว่า การที่ลูกค้ายกบริษัท ด. ทำคำขอสินเชื่อสำหรับใช้ในโครงการวงเงิน 650,000,000 บาท ต่อคณะกรรมการบริหารของโจทก์ จำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ซึ่งมีหน้าที่ร่วมกันจัดทำ

เอกสารและเสนอข้อมูลเพื่อขออนุมัติสินเชื่อตามระเบียบปฏิบัติงานด้านสินเชื่อของโจทก์ ไม่ให้ความสำคัญต่อประเด็นที่ฝ่ายโครงการสินเชื่อแจ้งความเสี่ยงว่าที่ตั้งโครงการอยู่ในเขตที่กำหนดให้ใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์ป่าไม้และใบอนุญาตก่อสร้างอยู่ระหว่างดำเนินการ ยังไม่แนชัดว่าลูกค้าจะได้รับใบอนุญาตก่อสร้างหรือไม่ และเร่งรีบเสนอขออนุมัติคณะกรรมการบริหารให้อนุมัติและเบิกใช้สินเชื่อค่าที่ดิน 430,000,000 บาท ให้ลูกค้าไปก่อน และจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ยังยินยอมให้ลูกค้าเบิกถอนสินเชื่อเพื่อการก่อสร้างและสาธารณูปโภคอีก 16,695,947.66 บาท ทั้งที่ยังไม่มีข้อยุติเรื่องการได้รับใบอนุญาตก่อสร้าง เป็นการไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนและระเบียบปฏิบัติของโจทก์และประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย อันเป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง และผิดสัญญาจ้าง ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย ซึ่งเป็นกรณีที่โจทก์ฟ้องจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ให้ชดเชยค่าเสียหายอันเนื่องมาจากทั้งมูลผิดสัญญาจ้างแรงงานและมูลละเมิด โจทก์ย่อมมีอำนาจฟ้อง กรณีโจทก์โอนสิทธิของลูกค้ายรายบริษัท ด. ให้แก่บริษัทบริหารสินทรัพย์ ธนาคาร อ. ก่อนฟ้องคดีนี้แล้ว แม้โจทก์ขายสินทรัพย์ซึ่งรวมถึงสิทธิเรียกร้องของลูกค้ารายดังกล่าวไปก่อนฟ้องคดีนี้ก็ส่งผลทำให้โจทก์สิ้นสิทธิเรียกร้องจากลูกค้ายรายดังกล่าวตามมูลหนี้ผิดสัญญาให้สินเชื่อเท่านั้น แต่โจทก์ยังคงได้รับความเสียหายจากการผิดสัญญาจ้างแรงงานและละเมิดของจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 อยู่ แม้โจทก์มีค่าชดเชยบังคับให้จำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ชำระค่าเสียหายเท่ากับจำนวนหนี้สินเชื่อของลูกค้าหักออกด้วยจำนวนเงินที่โจทก์ขายสินทรัพย์ของลูกค้ายรายนั้นก็เป็นเรื่องการคำนวณค่าเสียหายของโจทก์ ซึ่งต้องพิจารณาในประเด็นว่าโจทก์ได้รับความเสียหายหรือไม่ เพียงใด ส่วนภายหลังบริษัทบริหารสินทรัพย์ ธนาคาร อ. จะได้รับชำระหนี้จากลูกค้ายรายดังกล่าวหรือไม่เป็นเรื่องระหว่างบริษัทกับลูกค้ายรายดังกล่าว เมื่อโจทก์คงมีสิทธิเรียกร้องได้ตามสัญญาจ้างแรงงานและมูลละเมิด โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยทั้งเก้าร่วมกันชำระเงิน 397,854,416.24 บาท พร้อมค่าชดเชยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าว นับแต่วันโอนสินทรัพย์เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ จำเลยทั้งเก้าให้การขอให้ยกฟ้อง ระหว่างการพิจารณา ศาลแรงงานกลางเห็นว่า กรณีมีปัญหาว่าคดีนี้อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลแรงงานหรือไม่ จึงส่งสำนวนให้ประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. 2522 มาตรา 9 วรรคสอง ประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษวินิจฉัยว่า คดีระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลแรงงาน แต่คดีระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ 6 ถึงที่ 9 ไม่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลแรงงาน ศาลแรงงานกลางพิพากษายกฟ้อง โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษแผนกคดีแรงงานพิพากษายืน โจทก์ฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีแรงงานวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงตามที่คู่ความไม่ได้แย้งกันและที่ศาลแรงงานกลางรับฟังเป็นยุติว่า โจทก์มีฐานะเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2545 มีวัตถุประสงค์เพื่อประกอบธุรกิจทางการเงินที่ไม่ผูกพันกับดอกเบี้ย และเป็นรัฐวิสาหกิจ โดยมีผู้จัดการเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างของธนาคาร และเป็นผู้แทนของธนาคารในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอกตามมาตรา 28 วรรคหนึ่ง และวรรคสอง จำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 เคยเป็นลูกจ้างโจทก์ ส่วนจำเลยที่ 5 เป็นลูกจ้างโจทก์ถึงปัจจุบัน ขณะเกิดเหตุ จำเลยที่ 1 ทำงานตำแหน่งรองกรรมการผู้จัดการอาวุโส สายงานธุรกิจขนาดใหญ่ มีหน้าที่ควบคุมดูแลกำกับปฏิบัติงานของกลุ่มงานสินเชื่อธุรกิจขนาดใหญ่ จำเลยที่ 2 ทำงานตำแหน่งผู้อำนวยการ จำเลยที่ 3 ทำงานตำแหน่งรองผู้อำนวยการ จำเลยที่ 4 ทำงานตำแหน่งเจ้าหน้าที่อาวุโส และจำเลยที่ 5 ทำงาน

ตำแหน่งผู้ช่วยผู้อำนวยการ จำเลยที่ 2 ถึงที่ 5 ทำงานในฝ่ายธุรกิจสัมพันธ์ 1 ซึ่งได้รับมอบหมายให้ร่วมกันทำหน้าที่พิจารณาคำขอสินเชื่อของลูกค้า มีหน้าที่รับผิดชอบร่วมกันจัดทำเอกสารและเสนอข้อมูลเพื่อขออนุมัติสินเชื่อรายบริษัท ด. ซึ่งประกอบธุรกิจโรงแรม ต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริหารของโจทก์ ครั้งที่ 30/2553 เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2553 เป็นเงินทั้งสิ้น 650,000,000 บาท โดยไม่มีข้อยุติเรื่องการได้รับใบอนุญาตก่อสร้างเพื่อให้คณะกรรมการบริหารนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาอนุมัติวงเงินสินเชื่อ ต่อมาบริษัทดังกล่าวผิณฑ์ไม่ชำระหนี้แก่โจทก์ โจทก์มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบผิณฑ์แก่จำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 และโอนสินทรัพย์ตามสัญญาให้แก่บริษัทบริหารสินทรัพย์ ธนาคาร อ. ตามสัญญาโอนสินทรัพย์ ลงวันที่ 29 มิถุนายน 2560 แล้ววินิจฉัยว่า ฟ้องโจทก์ไม่เคลือบคลุมและไม่ขาดอายุความ การที่โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ชดใช้ค่าเสียหายซึ่งเกิดจากการทำงานให้สินเชื่อของลูกค้ารายบริษัท ด. ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง โดยค่าเสียหายของโจทก์มีจำนวนเท่ากับจำนวนหนี้ทั้งหมดของลูกค้าหักทอนกับมูลค่าสินทรัพย์ที่โอนไปนั้นเป็นการใช้สิทธิเรียกร้องในหนี้ที่มีส่วนเกี่ยวพันกันกับหนี้ตามสัญญาให้สินเชื่อระหว่างโจทก์กับลูกค้ารายดังกล่าว แต่โจทก์โอนสิทธิและหน้าที่ของโจทก์แก่บริษัทดังกล่าวก่อนฟ้องแล้ว โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเคราะห์วินิจฉัยว่า คำฟ้องของโจทก์เป็นเรื่องที่โจทก์ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐฟ้องจำเลยซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ตามความหมายของมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดชอบผิณฑ์ของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ให้รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา 10 วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา 8 แม้โจทก์บรรยายฟ้องว่าการกระทำของจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 เป็นทั้งมูลสัญญาและละเมิดทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่โจทก์ แต่ความเสียหายทั้งมูลสัญญาและมูลละเมิดเป็นจำนวนเดียวกัน จำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ต้องรับผิดชอบโจทก์ตามฟ้องหรือไม่ จึงต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติความรับผิดชอบผิณฑ์ของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ประกอบระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบผิณฑ์ของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 โดยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าว ข้อ 8 และ ข้อ 17 วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสี่ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการตามขั้นตอนเสียก่อน จึงจะมีสิทธิดำเนินการในศาลได้ แต่เมื่อคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบผิณฑ์เสนอรายงานสรุปผลการพิจารณาพร้อมความเห็นต่อกรรมการและรักษาการผู้จัดการของโจทก์ว่าจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ต้องร่วมรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน 436,649,383.52 บาท ผู้จัดการของโจทก์จะต้องวินิจฉัยสั่งการว่ามีผู้รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือไม่ และเป็นจำนวนเท่าใด และรีบส่งสำนวนการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบผิณฑ์ภายในเจ็ดวันนับแต่วันวินิจฉัยสั่งการให้กระทรวงการคลังเพื่อตรวจสอบต่อไป เว้นแต่เป็นเรื่องที่กระทรวงการคลังประกาศกำหนดว่าไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ ซึ่งหากเข้าข้อยกเว้นไม่ต้องรายงานดังกล่าวก็ต้องรีบออกคำสั่งให้จำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ชำระค่าสินไหมทดแทนแก่โจทก์ แต่ปรากฏว่าผู้จัดการของโจทก์วินิจฉัยสั่งการสรุปความเห็นในรายงานการประชุมคณะกรรมการโจทก์ ครั้งที่ 11/2561 ว่า มอบหมายให้ฝ่ายจัดการไปดำเนินการตามระเบียบของธนาคารต่อไป โดยมีได้วินิจฉัยสั่งการว่ามีผู้รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือไม่ และเป็นจำนวนเท่าใด ทั้งไม่ปรากฏว่าโจทก์ได้ส่งสำนวนการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบผิณฑ์ให้กระทรวงการคลังเพื่อตรวจสอบต่อไปหรือไม่ อย่างไร ซึ่งหากเข้าข้อยกเว้นไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ โจทก์ได้ออกคำสั่งสั่งให้จำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่โจทก์หรือไม่ แม้โจทก์จะโอนสินทรัพย์ลูกหนี้รายนี้ไปแล้วก็ตาม แต่

โจทก์ก็อ้างว่ายังมีหนี้ที่เหลือซึ่งจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ยังต้องรับผิดชอบโจทก์อยู่ จึงเป็นกรณีที่โจทก์มิได้ดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายอันเป็นสาระสำคัญ จึงไม่มีสิทธิฟ้องคดีนี้ มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ว่า โจทก์มีอำนาจฟ้องหรือไม่ เห็นว่า พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 มาตรา 4 ให้คำจำกัดความของคำว่า "หน่วยงานของรัฐ" หมายความว่า "กระทรวง ทบวง กรม หรือ ... และรัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา และ..." โจทก์จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2545 โดยมาตรา 5 บัญญัติว่า ให้จัดตั้งธนาคารขึ้นเรียกว่า "ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย" และให้ธนาคารเป็นนิติบุคคล และมาตรา 7 กำหนดทุนเรือนหุ้นของธนาคารไว้หนึ่งพันล้านบาท โดยให้ธนาคารขายหุ้นให้แก่กระทรวงการคลัง หรือบุคคลอื่น โดยให้กระทรวงการคลังซื้อหุ้นของธนาคารได้ตามจำนวนที่เห็นสมควร แต่จะต้องไม่เกินร้อยละสี่สิบเก้าของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด เห็นได้ว่า พระราชบัญญัติธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2545 มีจุดมุ่งหมายให้โจทก์เป็นนิติบุคคล แต่ไม่ได้มีจุดมุ่งหมายให้โจทก์มีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจเพราะกระทรวงการคลังซื้อหุ้นของโจทก์ได้ไม่เกินร้อยละ 49 แม้ต่อมากระทรวงการคลัง ธนาคาร ม. และธนาคาร ก. เข้าถือหุ้นของโจทก์รวมกันเกินกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดหรืออีกนัยหนึ่งโจทก์มีส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจมีทุนรวมอยู่ด้วยเกินร้อยละห้าสิบ ซึ่งส่งผลทำให้โจทก์มีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจตามคำจำกัดความของคำว่ารัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2502 มาตรา 4 แต่ความเป็นรัฐวิสาหกิจของโจทก์มิได้เป็นมาตั้งแต่วาระแรกที่พระราชบัญญัติธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2545 ใช้บังคับ โจทก์เพิ่งเปลี่ยนสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจในภายหลังเพราะมีการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนผู้ถือหุ้น โจทก์จึงไม่ได้เป็นรัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติ จึงไม่ใช่หน่วยงานของรัฐตามความหมายของมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ประกอบกับคดีนี้โจทก์ฟ้องว่า การที่ลูกค้ารายบริษัท ด. ทำคำขอสินเชื่อสำหรับใช้ในโครงการวงเงิน 650,000,000 บาท ต่อคณะกรรมการบริหารของโจทก์ จำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ซึ่งมีหน้าที่ร่วมกันจัดทำเอกสารและเสนอข้อมูลเพื่อขออนุมัติสินเชื่อตามระเบียบปฏิบัติงานด้านสินเชื่อของโจทก์ ไม่ให้ความสำคัญต่อประเด็นที่ฝ่ายโครงการสินเชื่อแจ้งความเสี่ยงว่าที่ตั้งโครงการอยู่ในเขตที่กำหนดให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินประเภทอนุรักษ์ป่าไม้และไบอโนญาตก่อสร้างอยู่ระหว่างดำเนินการ ยังไม่แนชัดว่าลูกค้าจะได้รับใบอนุญาตก่อสร้างหรือไม่ และเร่งรีบเสนอขออนุมัติคณะกรรมการบริหารให้อนุมัติและเบิกใช้สินเชื่อค่าที่ดิน 430,000,000 บาท ให้ลูกค้าไปก่อน และจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ยังยินยอมให้ลูกค้าเบิกถอนสินเชื่อเพื่อการก่อสร้างและสาธารณูปโภคอีก 16,695,947.66 บาท ทั้งที่ยังไม่มีข้อยุติเรื่องการได้รับใบอนุญาตก่อสร้าง เป็นการไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนและระเบียบปฏิบัติของโจทก์และประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย อันเป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง และผิดสัญญาจ้าง ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย ซึ่งเป็นกรณีที่โจทก์ฟ้องจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ให้ชดเชยค่าเสียหายอันเนื่องมาจากทั้งมูลผิดสัญญาจ้างแรงงานและมูลละเมิด โจทก์ย่อมมีอำนาจฟ้อง ที่ศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษวินิจฉัยว่าโจทก์เป็นหน่วยงานของรัฐตามกฎหมายดังกล่าวแล้วไม่ดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ก่อนฟ้องคดี โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องมานั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาของโจทก์ฟังขึ้น ส่วนปัญหาตามอุทธรณ์ของโจทก์ว่ากรณีโจทก์โอนสินทรัพย์ของลูกค้ารายบริษัท ด. ให้แก่บริษัทบริหารสินทรัพย์ ธนาคาร อ. ก่อนฟ้องคดีนี้แล้ว โจทก์จะมีอำนาจฟ้องหรือไม่นั้น เห็นว่า ศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษยังไม่ได้วินิจฉัย แต่คดีขึ้นสู่การพิจารณาของศาลฎีกาและข้อเท็จจริงเพียงพอแก่

การวินิจฉัยแล้ว เพื่อให้คดีไม่ล่าช้า เห็นสมควรวินิจฉัยโดยไม่ยื้อย่นสำนวนให้ศาลอุทธรณ์คดี
ชำนาญพิเศษวินิจฉัยก่อน เห็นว่า แม้โจทก์ขายสินทรัพย์ซึ่งรวมถึงสิทธิเรียกร้องของลูกค้ายราย
ดังกล่าวไปก่อนฟ้องคดีนี้ก็ส่งผลทำให้โจทก์สิ้นสิทธิเรียกร้องจากลูกค้ายรายดังกล่าวตามมูลหนี้
ผิดสัญญาให้สินเชื่อเท่านั้น แต่โจทก์ยังคงได้รับความเสียหายจากการผิดสัญญาจ้างแรงงานและ
ละเมิดของจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 อยู่ แม้โจทก์มีคำขอบังคับให้จำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ชำระค่าเสียหายเท่ากับ
จำนวนหนี้สินเชื่อของลูกค้ายหักออกด้วยจำนวนเงินที่โจทก์ขายสินทรัพย์ของลูกค้ายนั้นก็เป็นเรื่อง
การคำนวณค่าเสียหายของโจทก์ ซึ่งต้องพิจารณาในประเด็นว่าโจทก์ได้รับความเสียหายหรือไม่
เพียงใด ส่วนภายหลังบริษัทบริหารสินทรัพย์ ธนาकर อ. จะได้รับชำระหนี้จากลูกค้ายรายดังกล่าว
หรือไม่เป็นเรื่องราวระหว่างบริษัทกับลูกค้ายรายดังกล่าว เมื่อโจทก์คงมีสิทธิเรียกร้องได้ตามสัญญา
จ้างแรงงานและมูลละเมิด โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ที่ศาลแรงงานกลางวินิจฉัยว่า
โจทก์ขอให้บังคับจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 รับผิดชอบในความเสียหายที่โจทก์ได้รับซึ่งเกิดจากการทำงานให้
สินเชื่อลูกค้ายที่โอนสิทธิไปถือว่าเป็นการใช้สิทธิเรียกร้องให้จำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ต้องรับผิดชอบหรือ
เพื่อลูกหนี้ตามสัญญาให้สินเชื่อตามความหมายของลูกหนี้และสินทรัพย์ในสัญญาโอนทรัพย์สิน
แล้ว ฟังได้ว่าสิทธิและหน้าที่ของโจทก์โอนไปเป็นของบริษัทบริหารสินทรัพย์ธนาकर อ. นับแต่
วันที่มีการโอนไป ซึ่งเป็นวันก่อนโจทก์ฟ้องคดีนี้ โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้อง นั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้อง
ด้วย อุทธรณ์ของโจทก์ฟังขึ้น เมื่อคดียังมีประเด็นข้อพิพาทอื่นที่ว่า จำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ผิด
สัญญาจ้างโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงอันเป็นการละเมิดต่อโจทก์หรือไม่ กับที่ว่า จำเลยที่ 1
ถึงที่ 5 ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์หรือไม่ เพียงใด ที่ศาลแรงงานกลางยังไม่ได้วินิจฉัย สมควรยื้อย่นสำนวน
ให้ศาลแรงงานกลางพิจารณาวินิจฉัยเสียใหม่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา
243 (2) และมาตรา 252 ประกอบพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน
พ.ศ. 2522 มาตรา 57/1 วรรคสอง พินากษายกคำพิพากษาศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษและยก
คำพิพากษาศาลแรงงานกลางในส่วนที่ให้ยกฟ้องโจทก์ด้วยเหตุที่ว่าสิทธิและหน้าที่ของโจทก์โอน
ไปเป็นของบริษัทบริหารสินทรัพย์ ธนาकर อ. ก่อนฟ้องคดีนี้ ให้ยื้อย่นสำนวนไปให้ศาลแรงงานกลาง
วินิจฉัยประเด็นข้อพิพาทที่ยังไม่ได้วินิจฉัย แล้วพิพากษาใหม่ตามรูปคดี (จักษ์ชัย เยพิทักษ์-
กิตติพงษ์ ศิริโรจน์-วิชัย เอื้ออังกณกุล)ศาลแรงงานกลาง - นายเกริกเกียรติ พุทธสถิตย์ -
นายสุจินต์ เขียวชาญศิลป์แหล่งที่มาของผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกาแผนกหมายเลขคดีดำศาลฎีกา
ร.1/2566หมายเลขคดีดำศาลชั้นต้นหมายเลขคดีแดงศาลชั้นต้นหมายเลขคำพิพากษา: โจทก์ฟ้อง
ขอให้บังคับจำเลยทั้งเก้าร่วมกันชำระเงิน 397,854,416.24 บาท พร้อมค่าชดเชยอัตราร้อยละ 7.5
ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าว นับแต่วันโอนสินทรัพย์เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ จำเลยทั้ง
เก้าให้การขอให้ยกฟ้อง ระหว่างการพิจารณา ศาลแรงงานกลางเห็นว่า กรณีมีปัญหาว่าคดีนี้อยู่ใน
อำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลแรงงานหรือไม่ จึงส่งสำนวนให้ประธานศาลอุทธรณ์คดี
ชำนาญพิเศษวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. 2522
มาตรา 9 วรรคสอง ประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษวินิจฉัยว่า คดีระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ 1
ถึงที่ 5 อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลแรงงาน แต่คดีระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ 6 ถึงที่ 9
ไม่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลแรงงาน ศาลแรงงานกลางพิพากษายกฟ้อง โจทก์
อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษแผนกคดีแรงงานพิพากษายืน โจทก์ฎีกา โดยได้รับอนุญาต
จากศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีแรงงานวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงตามที่คู่ความไม่ได้แย้งกันและที่
ศาลแรงงานกลางรับฟังเป็นยุติว่า โจทก์มีฐานะเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติธนาकरอิสลาม

แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2545 มีวัตถุประสงค์เพื่อประกอบธุรกิจทางการเงินที่ไม่ผูกพันกับดอกเบี้ย และเป็นรัฐวิสาหกิจ โดยมีผู้จัดการเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างของธนาคาร และเป็นผู้แทนของธนาคารในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอกตามมาตรา 28 วรรคหนึ่ง และวรรคสอง จำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 เคยเป็นลูกจ้างโจทก์ ส่วนจำเลยที่ 5 เป็นลูกจ้างโจทก์ถึงปัจจุบัน ขณะเกิดเหตุ จำเลยที่ 1 ทำงานตำแหน่งรองกรรมการผู้จัดการอาวุโส สายงานธุรกิจขนาดใหญ่ มีหน้าที่ควบคุมดูแลกำกับการปฏิบัติงานของกลุ่มงานสินเชื่อธุรกิจขนาดใหญ่ จำเลยที่ 2 ทำงานตำแหน่งผู้อำนวยการ จำเลยที่ 3 ทำงานตำแหน่งรองผู้อำนวยการ จำเลยที่ 4 ทำงานตำแหน่งเจ้าหน้าที่อาวุโส และจำเลยที่ 5 ทำงานตำแหน่งผู้ช่วยผู้อำนวยการ จำเลยที่ 2 ถึงที่ 5 ทำงานในฝ่ายธุรกิจสัมพันธ์ 1 ซึ่งได้รับมอบหมายให้ร่วมกันทำหน้าที่พิจารณาคำขอสินเชื่อของลูกค้า มีหน้าที่รับผิดชอบร่วมกันจัดทำเอกสารและเสนอข้อมูลเพื่อขออนุมัติสินเชื่อรายบริษัท ด. ซึ่งประกอบธุรกิจโรงแรม ต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริหารของโจทก์ ครั้งที่ 30/2553 เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2553 เป็นเงินทั้งสิ้น 650,000,000 บาท โดยไม่มีข้อยุติเรื่องการได้รับใบอนุญาตก่อสร้างเพื่อให้คณะกรรมการบริหารนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาอนุมัติวงเงินสินเชื่อ ต่อมาบริษัทดังกล่าวผิดนัดไม่ชำระหนี้แก่โจทก์ โจทก์มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง ความรับผิดชอบละเมิดแก่จำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 และโอนสินทรัพย์ตามสัญญาให้แก่บริษัทบริหารสินทรัพย์ ธนาคาร อ. ตามสัญญาโอนสินทรัพย์ ลงวันที่ 29 มิถุนายน 2560 แล้ววินิจฉัยว่า ฟ้องโจทก์ไม่เคลือบคลุมและไม่ขาดอายุความ การที่โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ชดใช้ค่าเสียหายซึ่งเกิดจากการทำงานให้สินเชื่อของลูกค้ารายบริษัท ด. ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง โดยค่าเสียหายของโจทก์มีจำนวนเท่ากับจำนวนหนี้ทั้งหมดของลูกค้าหักถอนกับมูลค่าสินทรัพย์ที่โอนไปนั้นเป็นการใช้สิทธิเรียกร้องในหนี้ที่มีส่วนเกี่ยวพันกันกับหนี้ตามสัญญาให้สินเชื่อระหว่างโจทก์กับลูกค้ารายดังกล่าว แต่โจทก์โอนสิทธิและหน้าที่ของโจทก์แก่บริษัทดังกล่าวก่อนฟ้องแล้ว โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์วินิจฉัยว่า คำฟ้องของโจทก์เป็นเรื่องที่โจทก์ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐฟ้องจำเลยซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ตามความหมายของมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ให้รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา 10 วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา 8 แม้โจทก์บรรยายฟ้องว่าการกระทำของจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 เป็นทั้งมูลสัญญาและละเมิดทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่โจทก์ แต่ความเสียหายทั้งมูลสัญญาและมูลละเมิดเป็นจำนวนเดียวกัน จำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ต้องรับผิดชอบโจทก์ตามฟ้องหรือไม่ จึงต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ประกอบระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 โดยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าว ข้อ 8 และ ข้อ 17 วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสี่ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการตามขั้นตอนเสียก่อน จึงจะมีสิทธิดำเนินการในศาลได้ แต่เมื่อคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดเสนอรายงานสรุปผลการพิจารณาพร้อมความเห็นต่อกรรมการและรักษาการผู้จัดการของโจทก์ว่าจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ต้องร่วมรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน 436,649,383.52 บาท ผู้จัดการของโจทก์จะต้องวินิจฉัยสั่งการว่ามีผู้รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือไม่ และเป็นจำนวนเท่าใด และรับส่งสำนวนการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดภายในเจ็ดวันนับแต่วันวินิจฉัยสั่งการให้กระทรวงการคลังเพื่อตรวจสอบต่อไป เว้นแต่เป็นเรื่องที่กระทรวงการคลังประกาศกำหนดว่าไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลัง

ตรวจสอบ ซึ่งหากเข้าช้อยกเว้นไม่ต้องรายงานดังกล่าวก็ต้องรีบออกคำสั่งให้จำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ชำระค่าสินไหมทดแทนแก่โจทก์ แต่ปรากฏว่าผู้จัดการของโจทก์วินิจฉัยสั่งการสรุปความเห็นใน รายงานการประชุมคณะกรรมการโจทก์ ครั้งที่ 11/2561 ว่า มอบหมายให้ฝ่ายจัดการไปดำเนินการ ตามระเบียบของธนาคารต่อไป โดยมีได้วินิจฉัยสั่งการว่ามีผู้รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือไม่ และเป็นจำนวนเท่าใด ทั้งไม่ปรากฏว่าโจทก์ได้ส่งสำนวนการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด ให้กระทรวงการคลังเพื่อตรวจสอบต่อไปหรือไม่ อย่างไร ซึ่งหากเข้าช้อยกเว้นไม่ต้องรายงานให้ กระทรวงการคลังตรวจสอบ โจทก์ได้ออกคำสั่งสั่งให้จำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ โจทก์หรือไม่ แม้โจทก์จะโอนสินทรัพย์ลูกหนี้รายนี้ไปแล้วก็ตาม แต่โจทก์ก็อ้างว่ายังมีหนี้ที่เหลือซึ่ง จำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ยังต้องรับผิดชอบต่อโจทก์อยู่ จึงเป็นกรณีที่โจทก์มิได้ดำเนินการตามขั้นตอนของ กฎหมายอันเป็นสาระสำคัญ จึงไม่มีสิทธิฟ้องคดีนี้ มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ว่า โจทก์ มีอำนาจฟ้องหรือไม่ เห็นว่า พระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 มาตรา 4 ให้คำจำกัดความของคำว่า "หน่วยงานของรัฐ" หมายความว่า "กระทรวง ทบวง กรม หรือ ... และรัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา และ..." โจทก์จัดตั้งขึ้นตาม พระราชบัญญัติธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2545 โดยมาตรา 5 บัญญัติว่า ให้จัดตั้ง ธนาคารขึ้นเรียกว่า "ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย" และให้ธนาคารเป็นนิติบุคคล และมาตรา 7 กำหนดทุนเรือนหุ้นของธนาคารไว้หนึ่งพันล้านบาท โดยให้ธนาคารขายหุ้นให้แก่กระทรวงการคลัง หรือบุคคลอื่น โดยให้กระทรวงการคลังซื้อหุ้นของธนาคารได้ตามจำนวนที่เห็นสมควร แต่จะต้องไม่ เกินร้อยละสี่สิบเก้าของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด เห็นได้ว่า พระราชบัญญัติธนาคาร อิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2545 มีจุดมุ่งหมายให้โจทก์เป็นนิติบุคคล แต่ไม่ได้มีจุดมุ่งหมายให้ โจทก์มีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจเพราะกระทรวงการคลังซื้อหุ้นของโจทก์ได้ไม่เกินร้อยละ 49 แม้ ต่อมากระทรวงการคลัง ธนาคาร ม. และธนาคาร ก. เข้าถือหุ้นของโจทก์รวมกันเกินกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดหรืออีกนัยหนึ่งโจทก์มีส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจมีทุน รวมอยู่ด้วยเกินร้อยละห้าสิบ ซึ่งส่งผลทำให้โจทก์มีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจตามคำจำกัดความของ คำว่ารัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2502 มาตรา 4 แต่ความเป็น รัฐวิสาหกิจของโจทก์มิได้เป็นมาตั้งแต่วาระแรกที่พระราชบัญญัติธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2545 ใช้บังคับ โจทก์เพิ่งเปลี่ยนสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจในภายหลังเพราะมีการเปลี่ยนแปลง สัดส่วนผู้ถือหุ้น โจทก์จึงไม่ได้เป็นรัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติ จึงไม่ใช่หน่วยงานของ รัฐตามความหมายของมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ประกอบกับคดีนี้โจทก์ฟ้องว่า การที่ลูกค้ารายบริษัท ด. ทำคำขอสินเชื่อสำหรับใช้ใน โครงการวงเงิน 650,000,000 บาท ต่อคณะกรรมการบริหารของโจทก์ จำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ซึ่งมี หน้าที่ร่วมกันจัดทำเอกสารและเสนอข้อมูลเพื่อขออนุมัติสินเชื่อตามระเบียบปฏิบัติงานด้านสินเชื่อ ของโจทก์ ไม่ให้ความสำคัญต่อประเด็นที่ฝ่ายโครงการสินเชื่อแจ้งความเสี่ยงว่าที่ตั้งโครงการอยู่ใน เขตที่กำหนดให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินประเภทอนุรักษ์ป่าไม้และไบอโนยูทาก่อสร้างอยู่ระหว่าง ดำเนินการ ยังไม่แน่ชัดว่าลูกค้าจะได้รับใบอนุญาตก่อสร้างหรือไม่ และเร่งรีบเสนอขออนุมัติ คณะกรรมการบริหารให้อนุมัติและเบิกใช้สินเชื่อค่าที่ดิน 430,000,000 บาท ให้ลูกค้าไปก่อน และจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ยังยินยอมให้ลูกค้าเบิกถอนสินเชื่อเพื่อการก่อสร้างและสาธารณูปโภคอีก 16,695,947.66 บาท ทั้งที่ยังไม่มีข้อยุติเรื่องการได้รับใบอนุญาตก่อสร้าง เป็นการไม่ปฏิบัติตาม ขั้นตอนและระเบียบปฏิบัติของโจทก์และประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย อันเป็นการ

ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง และผิดสัญญาจ้าง ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย ซึ่งเป็นกรณีที่โจทก์ฟ้องจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ให้ชดเชยค่าเสียหายอันเนื่องมาจากทั้งมูลผิดสัญญาจ้างแรงงานและมูลละเมิด โจทก์ย่อมมีอำนาจฟ้อง ที่ศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษวินิจฉัยว่าโจทก์เป็นหน่วยงานของรัฐตามกฎหมายดังกล่าวแล้วไม่ดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ก่อนฟ้องคดี โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องมานั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาของโจทก์ฟังขึ้น ส่วนปัญหาตามอุทธรณ์ของโจทก์ว่ากรณีโจทก์โอนสิทธิทรัพย์สินของลูกค้านายบริษัท ด. ให้แก่บริษัทบริหารสินทรัพย์ ธนาкар อ. ก่อนฟ้องคดีนี้แล้ว โจทก์จะมีอำนาจฟ้องหรือไม่นั้น เห็นว่า ศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษยังไม่ได้วินิจฉัย แต่คดีขึ้นสู่การพิจารณาของศาลฎีกาและข้อเท็จจริงเพียงพอแก่การวินิจฉัยแล้ว เพื่อให้คดีไม่ล่าช้า เห็นสมควรวินิจฉัยโดยไม่ย้อนสำนวนให้ศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษวินิจฉัยก่อน เห็นว่า แม้โจทก์ขายสินทรัพย์ซึ่งรวมถึงสิทธิเรียกร้องของลูกค้านายดังกล่าวไปก่อนฟ้องคดีนี้ก็ส่งผลทำให้โจทก์สิ้นสิทธิเรียกร้องจากลูกค้านายดังกล่าวตามมูลหนี้ผิดสัญญาให้สินเชื่อเท่านั้น แต่โจทก์ยังคงได้รับความเสียหายจากการผิดสัญญาจ้างแรงงานและละเมิดของจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 อยู่ แม้โจทก์มีค่าชดเชยบังคับให้จำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ชำระค่าเสียหายเท่ากับจำนวนหนี้สินเชื่อของลูกค้านายออกด้วยจำนวนเงินที่โจทก์ขายสินทรัพย์ของลูกค้านายนั้นก็เป็นการคำนวณค่าเสียหายของโจทก์ ซึ่งต้องพิจารณาในประเด็นว่าโจทก์ได้รับความเสียหายหรือไม่เพียงใด ส่วนภายหลังบริษัทบริหารสินทรัพย์ ธนาкар อ. จะได้รับชำระหนี้จากลูกค้านายดังกล่าวหรือไม่เป็นเรื่องราวระหว่างบริษัทกับลูกค้านายดังกล่าว เมื่อโจทก์คงมีสิทธิเรียกร้องได้ตามสัญญาจ้างแรงงานและมูลละเมิด โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ที่ศาลแรงงานกลางวินิจฉัยว่าโจทก์ขอให้บังคับจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 รับผิดชอบในความเสียหายที่โจทก์ได้รับซึ่งเกิดจากการทำงานให้สินเชื่อลูกค้านายที่โอนสิทธิไปถือว่าเป็นการใช้สิทธิเรียกร้องให้จำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ต้องรับผิดชอบหรือเพื่อลูกหนี้ตามสัญญาให้สินเชื่อตามความหมายของลูกหนี้และสินทรัพย์ในสัญญาโอนทรัพย์สินแล้ว ฟังได้ว่าสิทธิและหน้าที่ของโจทก์โอนไปเป็นของบริษัทบริหารสินทรัพย์ธนาкар อ. นับแต่วันที่มีการโอนไป ซึ่งเป็นวันก่อนโจทก์ฟ้องคดีนี้ โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้อง นั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย อุทธรณ์ของโจทก์ฟังขึ้น เมื่อคดียังมีประเด็นข้อพิพาทอื่นที่ว่า จำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ผิดสัญญาจ้างโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงอันเป็นการละเมิดต่อโจทก์หรือไม่ กับที่ว่า จำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์หรือไม่ เพียงใด ที่ศาลแรงงานกลางยังไม่ได้วินิจฉัย สมควรย้อนสำนวนให้ศาลแรงงานกลางพิจารณาวินิจฉัยเสียใหม่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 243 (2) และมาตรา 252 ประกอบพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. 2522 มาตรา 57/1 วรรคสอง พิพากษายกคำพิพากษาศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษและยกคำพิพากษาศาลแรงงานกลางในส่วนที่ให้ยกฟ้องโจทก์ด้วยเหตุที่ว่าสิทธิและหน้าที่ของโจทก์โอนไปเป็นของบริษัทบริหารสินทรัพย์ ธนาкар อ. ก่อนฟ้องคดีนี้ให้ย้อนสำนวนไปให้ศาลแรงงานกลางวินิจฉัยประเด็นข้อพิพาทที่ยังไม่ได้วินิจฉัย แล้วพิพากษาใหม่ตามรูปคดี ดูฉบับย่อฎีกาตัดสินเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมายคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4213/2566ธนาкар อ.โจทก์นาย พ. กับพวกจำเลย พ.ร.บ.ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539 ม. 4 พ.ร.บ.แรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ.2543 พ.ร.บ.วิธีการงบประมาณ พ.ศ.2502 ม. 4 พ.ร.บ.ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539 มาตรา 4 ให้คำจำกัดความของคำว่า "หน่วยงานของรัฐ" หมายความว่า "กระทรวง ทบวง กรม หรือ ... และรัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา และ..." โจทก์จัดตั้งขึ้นตาม พ.ร.บ.ธนาкарอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2545

โดยมาตรา 5 บัญญัติว่า ให้จัดตั้งธนาคารขึ้นเรียกว่า "ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย" และให้ธนาคารเป็นนิติบุคคล และมาตรา 7 กำหนดทุนเรือนหุ้นของธนาคารไว้หนึ่งพันล้านบาท โดยให้ธนาคารขายหุ้นให้แก่กระทรวงการคลัง หรือบุคคลอื่น โดยให้กระทรวงการคลังซื้อหุ้นของธนาคารได้ตามจำนวนที่เห็นสมควร แต่จะต้องไม่เกินร้อยละสี่สิบเก้าของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้ว ทั้งหมด เห็นได้ว่า พ.ร.บ.ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2545 มีจุดมุ่งหมายให้โจทก์เป็นนิติบุคคล แต่ไม่ได้มีจุดมุ่งหมายให้โจทก์มีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจเพราะกระทรวงการคลังซื้อหุ้นของโจทก์ได้ไม่เกินร้อยละ 49 แม้ต่อมากระทรวงการคลัง ธนาคาร ม. และธนาคาร ก. เข้าถือหุ้นของโจทก์รวมกันเกินกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดหรืออีกนัยหนึ่งโจทก์มีส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจมีทุนรวมอยู่ด้วยเกินร้อยละห้าสิบ ซึ่งส่งผลทำให้โจทก์มีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจตามคำจำกัดความของคำว่ารัฐวิสาหกิจตาม พ.ร.บ.วิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2502 มาตรา 4 แต่ความเป็นรัฐวิสาหกิจของโจทก์มิได้เป็นมาตั้งแต่วาระแรกที่ พ.ร.บ.ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2545 ใช้บังคับ โจทก์เพิ่งเปลี่ยนสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจในภายหลังเพราะมีการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนผู้ถือหุ้น โจทก์จึงไม่ได้เป็นรัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติ จึงไม่ใช่หน่วยงานของรัฐตามความหมายของมาตรา 4 แห่ง พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 คดีนี้โจทก์ฟ้องว่า การที่ลูกค้ารายบริษัท ด. ทำคำขอสินเชื่อสำหรับใช้ในโครงการวงเงิน 650,000,000 บาท ต่อคณะกรรมการบริหารของโจทก์ จำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ซึ่งมีหน้าที่ร่วมกันจัดทำเอกสารและเสนอข้อมูลเพื่อขออนุมัติสินเชื่อตามระเบียบปฏิบัติงานด้านสินเชื่อของโจทก์ ไม่ให้ความสำคัญต่อประเด็นที่ฝ่ายโครงการสินเชื่อแจ้งความเสี่ยงว่าที่ตั้งโครงการอยู่ในเขตที่กำหนดให้ใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์ป่าไม้และใบอนุญาตก่อสร้างอยู่ระหว่างดำเนินการ ยังไม่แน่ชัดว่าลูกค้าจะได้รับใบอนุญาตก่อสร้างหรือไม่ และเร่งรีบเสนอขออนุมัติคณะกรรมการบริหารให้อนุมัติและเบิกใช้สินเชื่อค่าที่ดิน 430,000,000 บาท ให้ลูกค้าไปก่อน และจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ยังยินยอมให้ลูกค้าเบิกถอนสินเชื่อเพื่อการก่อสร้างและสาธารณูปโภคอีก 16,695,947.66 บาท ทั้งที่ยังไม่มีข้อยุติเรื่องการได้รับใบอนุญาตก่อสร้าง เป็นการไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนและระเบียบปฏิบัติของโจทก์และประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย อันเป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง และผิดสัญญาจ้าง ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย ซึ่งเป็นกรณีที่โจทก์ฟ้องจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ให้ชดเชยค่าเสียหายอันเนื่องมาจากทั้งมูลผิดสัญญาจ้างแรงงานและมูลละเมิด โจทก์ย่อมมีอำนาจฟ้อง กรณีโจทก์โอนสินทรัพย์ของลูกค้ารายบริษัท ด. ให้แก่บริษัทบริหารสินทรัพย์ ธนาคาร อ. ก่อนฟ้องคดีนี้แล้ว แม้โจทก์ขายสินทรัพย์ซึ่งรวมถึงสิทธิเรียกร้องของลูกค้ารายดังกล่าวไปก่อนฟ้องคดีนี้ก็ส่งผลทำให้โจทก์สิ้นสิทธิเรียกร้องจากลูกค้ารายดังกล่าวตามมูลหนี้ผิดสัญญาให้สินเชื่อเท่านั้น แต่โจทก์ยังคงได้รับความเสียหายจากการผิดสัญญาจ้างแรงงานและละเมิดของจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 อยู่ แม้โจทก์มีคำขอบังคับให้จำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ชำระค่าเสียหายเท่ากับจำนวนหนี้สินเชื่อของลูกค้าหักออกด้วยจำนวนเงินที่โจทก์ขายสินทรัพย์ของลูกค้า นั่นก็เป็นเรื่องการคำนวณค่าเสียหายของโจทก์ ซึ่งต้องพิจารณาในประเด็นว่าโจทก์ได้รับความเสียหายหรือไม่ เพียงใด ส่วนภายหลังบริษัทบริหารสินทรัพย์ ธนาคาร อ. จะได้รับชำระหนี้จากลูกค้ารายดังกล่าวหรือไม่เป็นเรื่องราวระหว่างบริษัทกับลูกค้ารายดังกล่าว เมื่อโจทก์คงมีสิทธิเรียกร้องได้ตามสัญญาจ้างแรงงานและมูลละเมิด โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยทั้งเก้าร่วมกันชำระเงิน 397,854,416.24 บาท พร้อมค่าชดเชยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าว นับแต่วันโอนสินทรัพย์เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ จำเลยทั้งเก้าให้การขอให้

ยกฟ้อง ระหว่างการพิจารณา ศาลแรงงานกลางเห็นว่า กรณีมีปัญหาว่าคดีนี้อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลแรงงานหรือไม่ จึงส่งสำนวนให้ประธานศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิจารณาตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. 2522 มาตรา 9 วรรคสอง ประธานศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิจารณาว่า คดีระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลแรงงาน แต่คดีระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ 6 ถึงที่ 9 ไม่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลแรงงาน ศาลแรงงานกลางพิพากษายกฟ้อง โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษแผนกคดีแรงงานพิพากษายืน โจทก์ฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีแรงงานวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงตามที่คู่ความไม่ได้แย้งกันและที่ศาลแรงงานกลางรับฟังเป็นยุติว่า โจทก์มีฐานะเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2545 มีวัตถุประสงค์เพื่อประกอบธุรกิจทางการเงินที่ไม่ผูกพันกับดอกเบี้ย และเป็นรัฐวิสาหกิจ โดยมีผู้จัดการเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างของธนาคาร และเป็นผู้แทนของธนาคารในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอกตามมาตรา 28 วรรคหนึ่ง และวรรคสอง จำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 เคยเป็นลูกจ้างโจทก์ ส่วนจำเลยที่ 5 เป็นลูกจ้างโจทก์ถึงปัจจุบัน ขณะเกิดเหตุ จำเลยที่ 1 ทำงานตำแหน่งรองกรรมการผู้จัดการอาวุโส สายงานธุรกิจขนาดใหญ่ มีหน้าที่ควบคุมดูแลกำกับกำกับการปฏิบัติงานของกลุ่มงานสินเชื่อธุรกิจขนาดใหญ่ จำเลยที่ 2 ทำงานตำแหน่งผู้อำนวยการ จำเลยที่ 3 ทำงานตำแหน่งรองผู้อำนวยการ จำเลยที่ 4 ทำงานตำแหน่งเจ้าหน้าที่อาวุโส และจำเลยที่ 5 ทำงานตำแหน่งผู้ช่วยผู้อำนวยการ จำเลยที่ 2 ถึงที่ 5 ทำงานในฝ่ายธุรกิจสัมพันธ์ 1 ซึ่งได้รับมอบหมายให้ร่วมกันทำหน้าที่พิจารณาคำขอสินเชื่อของลูกค้า มีหน้าที่รับผิดชอบร่วมกันจัดทำเอกสารและเสนอข้อมูลเพื่อขออนุมัติสินเชื่อรายบริษัท ด. ซึ่งประกอบธุรกิจโรงแรม ต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริหารของโจทก์ ครั้งที่ 30/2553 เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2553 เป็นเงินทั้งสิ้น 650,000,000 บาท โดยไม่มีข้อยุติเรื่องการได้รับใบอนุญาตก่อสร้างเพื่อให้คณะกรรมการบริหารนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาอนุมัติวงเงินสินเชื่อ ต่อมาบริษัทดังกล่าวผิมนัดไม่ชำระหนี้แก่โจทก์ โจทก์มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบแก่จำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 และโอนสินทรัพย์ตามสัญญาให้แก่บริษัทบริหารสินทรัพย์ ธนาคาร อ. ตามสัญญาโอนสินทรัพย์ ลงวันที่ 29 มิถุนายน 2560 แล้ววินิจฉัยว่า ฟ้องโจทก์ไม่เคลือบคลุมและไม่ขาดอายุความ การที่โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ชดใช้ค่าเสียหายซึ่งเกิดจากการทำงานให้สินเชื่อของลูกค้ารายบริษัท ด. ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง โดยค่าเสียหายของโจทก์มีจำนวนเท่ากับจำนวนหนี้ทั้งหมดของลูกค้าหักทอนกับมูลค่าสินทรัพย์ที่โอนไปนั้นเป็นการใช้สิทธิเรียกร้องในหนี้ที่มีส่วนเกี่ยวพันกันกับหนี้ตามสัญญาให้สินเชื่อระหว่างโจทก์กับลูกค้ารายดังกล่าว แต่โจทก์โอนสิทธิและหน้าที่ของโจทก์แก่บริษัทดังกล่าวก่อนฟ้องแล้ว โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษวินิจฉัยว่า คำฟ้องของโจทก์เป็นเรื่องที่โจทก์ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐฟ้องจำเลยซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ตามความหมายของมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ให้รับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา 10 วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา 8 แม้โจทก์บรรยายฟ้องว่าการกระทำของจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 เป็นทั้งมูลสัญญาและละเมิดทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่โจทก์ แต่ความเสียหายทั้งมูลสัญญาและมูลละเมิดเป็นจำนวนเดียวกัน จำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ต้องรับผิดต่อโจทก์ตามฟ้องหรือไม่ จึงต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ประกอบระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของ

เจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 โดยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าว ข้อ 8 และ ข้อ 17 วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสี่ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการตามขั้นตอนเสียก่อน จึงจะมีสิทธิดำเนินการในศาลได้ แต่เมื่อคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดเสนอรายงานสรุปผลการพิจารณาพร้อมความเห็นต่อกรรมการและรักษาการผู้จัดการของโจทก์ว่าจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ต้องร่วมรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน 436,649,383.52 บาท ผู้จัดการของโจทก์จะต้องวินิจฉัยสั่งการว่ามีผู้รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือไม่ และเป็นจำนวนเท่าใด และรีบส่งสำนวนการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดภายในเจ็ดวันนับแต่วันวินิจฉัยสั่งการให้กระทรวงการคลังเพื่อตรวจสอบต่อไป เว้นแต่เป็นเรื่องที่กระทรวงการคลังประกาศกำหนดว่าไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ ซึ่งหากเข้าข้อยกเว้นไม่ต้องรายงานดังกล่าวก็ต้องรีบออกคำสั่งให้จำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ชำระค่าสินไหมทดแทนแก่โจทก์ แต่ปรากฏว่าผู้จัดการของโจทก์วินิจฉัยสั่งการสรุปความเห็นในรายงานการประชุมคณะกรรมการโจทก์ ครั้งที่ 11/2561 ว่า มอบหมายให้ฝ่ายจัดการไปดำเนินการตามระเบียบของธนาคารต่อไป โดยมีได้วินิจฉัยสั่งการว่ามีผู้รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือไม่ และเป็นจำนวนเท่าใด ทั้งไม่ปรากฏว่าโจทก์ได้ส่งสำนวนการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดให้กระทรวงการคลังเพื่อตรวจสอบต่อไปหรือไม่ อย่างไร ซึ่งหากเข้าข้อยกเว้นไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ โจทก์ได้ออกคำสั่งสั่งให้จำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่โจทก์หรือไม่ แม้โจทก์จะโอนสินทรัพย์ลูกหนี้รายนี้ไปแล้วก็ตาม แต่โจทก์ก็อ้างว่ายังมีหนี้ที่เหลือซึ่งจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ยังต้องรับผิดชอบต่อโจทก์อยู่ จึงเป็นกรณีที่โจทก์มิได้ดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายอันเป็นสาระสำคัญ จึงไม่มีสิทธิฟ้องคดีนี้ มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ว่า โจทก์มีอำนาจฟ้องหรือไม่ เห็นว่า พระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 มาตรา 4 ให้คำจำกัดความของคำว่า "หน่วยงานของรัฐ" หมายความว่า "กระทรวง ทบวง กรม หรือ ... และรัฐวิสาหกิจที่สร้างขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา และ..." โจทก์จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2545 โดยมาตรา 5 บัญญัติว่า ให้จัดตั้งธนาคารขึ้นเรียกว่า "ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย" และให้ธนาคารเป็นนิติบุคคล และมาตรา 7 กำหนดทุนเรือนหุ้นของธนาคารไว้หนึ่งพันล้านบาท โดยให้ธนาคารขายหุ้นให้แก่กระทรวงการคลัง หรือบุคคลอื่น โดยให้กระทรวงการคลังซื้อหุ้นของธนาคารได้ตามจำนวนที่เห็นสมควร แต่จะต้องไม่เกินร้อยละสี่สิบเก้าของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด เห็นได้ว่าพระราชบัญญัติธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2545 มีจุดมุ่งหมายให้โจทก์เป็นนิติบุคคล แต่ไม่ได้มีจุดมุ่งหมายให้โจทก์มีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจเพราะกระทรวงการคลังซื้อหุ้นของโจทก์ได้ไม่เกินร้อยละ 49 แม้ต่อมากระทรวงการคลัง ธนาคาร ม. และธนาคาร ก. เข้าถือหุ้นของโจทก์รวมกันเกินกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดหรืออีกนัยหนึ่งโจทก์มีส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจมีทุนรวมอยู่ด้วยเกินร้อยละห้าสิบ ซึ่งส่งผลทำให้โจทก์มีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจตามคำจำกัดความของคำว่ารัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2502 มาตรา 4 แต่ความเป็นรัฐวิสาหกิจของโจทก์มิได้เป็นมาตั้งแต่วาระแรกที่พระราชบัญญัติธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2545 ใช้บังคับ โจทก์เพิ่งเปลี่ยนสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจในภายหลังเพราะมีการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนผู้ถือหุ้น โจทก์จึงไม่ได้เป็นรัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติ จึงไม่ใช่หน่วยงานของรัฐตามความหมายของมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ประกอบกับคดีนี้โจทก์ฟ้องว่า การที่ลูกค้ารายบริษัท ด. ทำคำขอสินเชื่อสำหรับใช้ในโครงการวงเงิน 650,000,000 บาท ต่อคณะกรรมการบริหารของโจทก์

จำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ซึ่งมีหน้าที่ร่วมกันจัดทำเอกสารและเสนอข้อมูลเพื่อขออนุมัติสินเชื่อตามระเบียบปฏิบัติงานด้านสินเชื่อของโจทก์ ไม่ให้ความสำคัญต่อประเด็นที่ฝ่ายโครงการสินเชื่อแจ้งความเสี่ยงว่าที่ตั้งโครงการอยู่ในเขตที่กำหนดให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินประเภทอนุรักษ์ป่าไม้และใบอนุญาตก่อสร้างอยู่ระหว่างดำเนินการ ยังไม่แนชัดว่าลูกค้าจะได้รับใบอนุญาตก่อสร้างหรือไม่ และเร่งรีบเสนอขออนุมัติคณะกรรมการบริหารให้อนุมัติและเบิกใช้สินเชื่อค่าที่ดิน 430,000,000 บาท ให้ลูกค้าไปก่อน และจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ยังยินยอมให้ลูกค้าเบิกถอนสินเชื่อเพื่อการก่อสร้างและสาธารณูปโภคอีก 16,695,947.66 บาท ทั้งที่ยังไม่มีข้อยุติเรื่องการได้รับใบอนุญาตก่อสร้าง เป็นการไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนและระเบียบปฏิบัติของโจทก์และประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย อันเป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง และผิดสัญญาจ้าง ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย ซึ่งเป็นกรณีที่โจทก์ฟ้องจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ให้ชดเชยค่าเสียหายอันเนื่องมาจากทั้งมูลผิดสัญญาจ้างแรงงานและมูลละเมิด โจทก์ย่อมมีอำนาจฟ้อง ที่ศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษวินิจฉัยว่าโจทก์เป็นหน่วยงานของรัฐตามกฎหมายดังกล่าวแล้วไม่ดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ก่อนฟ้องคดี โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องมานั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาของโจทก์ฟังขึ้น ส่วนปัญหาตามอุทธรณ์ของโจทก์ว่ากรณีโจทก์โอนสิทธิทรัพย์สินของลูกค้ารายบริษัท ด. ให้แก่บริษัทบริหารสิทธิทรัพย์สิน ธนาคาร อ. ก่อนฟ้องคดีนี้แล้ว โจทก์จะมีอำนาจฟ้องหรือไม่นั้น เห็นว่า ศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษยังไม่ได้วินิจฉัย แต่คดีขึ้นสู่การพิจารณาของศาลฎีกาและข้อเท็จจริงเพียงพอแก่การวินิจฉัยแล้ว เพื่อให้คดีไม่ล่าช้า เห็นสมควรวินิจฉัยโดยไม่ย้อนสำนวนให้ศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษวินิจฉัยก่อน เห็นว่า แม้โจทก์ขายสิทธิซึ่งรวมถึงสิทธิเรียกร้องของลูกค้ารายดังกล่าวไปก่อนฟ้องคดีนี้ก็ส่งผลทำให้โจทก์สิ้นสิทธิเรียกร้องจากลูกค้ารายดังกล่าวตามมูลหนี้ผิดสัญญาให้สินเชื่อเท่านั้น แต่โจทก์ยังคงได้รับความเสียหายจากการผิดสัญญาจ้างแรงงานและละเมิดของจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 อยู่ แม้โจทก์มีคำขอบังคับให้จำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ชำระค่าเสียหายเท่ากับจำนวนหนี้สินเชื่อของลูกค้าหักออกด้วยจำนวนเงินที่โจทก์ขายสิทธิทรัพย์สินของลูกค้านั้นก็เป็นเรื่องการคำนวณค่าเสียหายของโจทก์ ซึ่งต้องพิจารณาในประเด็นว่าโจทก์ได้รับความเสียหายหรือไม่เพียงใด ส่วนภายหลังบริษัทบริหารสิทธิทรัพย์สิน ธนาคาร อ. จะได้รับชำระหนี้จากลูกค้ารายดังกล่าวหรือไม่เป็นเรื่องระหว่างบริษัทกับลูกค้ารายดังกล่าว เมื่อโจทก์คงมีสิทธิเรียกร้องได้ตามสัญญาจ้างแรงงานและมูลละเมิด โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ที่ศาลแรงงานกลางวินิจฉัยว่าโจทก์ขอให้บังคับจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 รับผิดชอบในความเสียหายที่โจทก์ได้รับซึ่งเกิดจากการทำงานให้สินเชื่อลูกค้าที่โอนสิทธิไปถือว่าเป็นการใช้สิทธิเรียกร้องให้จำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ต้องรับผิดชอบหรือเพื่อลูกหนี้ตามสัญญาให้สินเชื่อตามความหมายของลูกค้าหนี้และสิทธิในสัญญาโอนทรัพย์สินแล้ว ฟังได้ว่าสิทธิและหน้าที่ของโจทก์โอนไปเป็นของบริษัทบริหารสิทธิทรัพย์สินธนาคาร อ. นับแต่วันที่มีการโอนไป ซึ่งเป็นวันก่อนโจทก์ฟ้องคดีนี้ โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้อง นั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย อุทธรณ์ของโจทก์ฟังขึ้น เมื่อคดียังมีประเด็นข้อพิพาทอื่นที่ว่า จำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ผิดสัญญาจ้างโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงอันเป็นการละเมิดต่อโจทก์หรือไม่ กับที่ว่า จำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์หรือไม่ เพียงใด ที่ศาลแรงงานกลางยังไม่ได้วินิจฉัย สมควรย้อนสำนวนให้ศาลแรงงานกลางพิจารณาวินิจฉัยเสียใหม่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 243 (2) และมาตรา 252 ประกอบพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. 2522 มาตรา 57/1 วรรคสอง พิพากษายกคำพิพากษาศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษและยกคำพิพากษาศาลแรงงานกลางในส่วนที่ให้ยกฟ้องโจทก์ด้วยเหตุที่ว่าสิทธิและหน้าที่ของโจทก์โอน

ไปเป็นของบริษัทบริหารสินทรัพย์ ธนาคาร อ. ก่อนฟ้องคดีนี้ ให้ยื่นสำนวนไปให้ศาลแรงงานกลาง
วินิจฉัยประเด็นข้อพิพาทที่ยังไม่ได้วินิจฉัย แล้วพิพากษาใหม่ตามรูปคดี

องค์คณะ

จักษ์ชัย เยพิทักษ์ · กิตติพงษ์ ศิริโรจน์ · วิชัย เอื้ออังคณากุล

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) ← deka.supremecourt.or.th ·
<https://thaideka.online/deka/4213/2566>